

Gmina SZCZUTOWO w 1901 roku¹

Gmina SZCZUTOWO w 1901 położona była w Królestwie Polskim, w Guberni Płockiej, w powiecie Rypińskim,.

Pod względem administracyjnym **Królestwo Polskie** podzielone było na 10 gubernij, a mianowicie: Warszawską, Kaliską, Kielecką, Lubelską, Łomżyńską, Piotrkowską, **Płocką**, Radomską, Siedlecką i Suwalską, z głównym miastem kraju Warszawą, która pod względem administracyjno-policyjnym podzieloną została na 12 cyrkułów

Gubernia Płocka², dzieli się na 7 powiatów:

1. Powiat Ciechanowski, (...)
2. Powiat Lipnowski, (...)
3. Powiat Mławski, (...)
4. Powiat Płocki, (...)
5. Powiat Przasnyski, (...)
6. **Powiat Rypiński**. Miasto Rypin (6040 mieszkańców), gminy: Chrostkowo, Czermin, Dobrzyń n/Dr., Dzierzna, **Gujsk**, Okalewo, Osiek, Płonne, Pręczi, **Rogowo**, Skrwilno, Sokołowo, Starorypin, **Szczutowo**, Wąpielsk, Żałe. (16 gmin)
7. Powiat Sierpecki. Miasto Sierpc (8560); gminy: Białyszewo, Biezuń, Borkowo, Gradzanowo, Gutkowo, Koziebrody, Kossemin, Lisewo, Raciąż, Rościszewo, Stawiszyn, Żuromin (gm. 12).

B) Część Kościelna

Dla spraw Rzymsko-Katolickich Kościelno-Duchowych w **Królestwie Polskim ustanowionych jest 7 dyecezyi**, a mianowicie: Warszawska (archydyecezya), Kalisko-Włocławska, Kielecka, Lubelska, **Płocka**, Sandomierska i Sejneńska³.

Dyecezya Płocka

Przy biskupie dyecezyi Płockiej znajdują się dwie kapituły: w Płocku Katedralna i Pułtusku Kolegiacka; tudzież dwa Konsystorze: w Płocku i Pułtusku i Seminarjum dyecezyalne w Płocku. **Dekanatów w dyecezyi Płockiej jest 12**; z nich Ciechanowski, Lipnowski, Mławski, Płocki, Przasnyski, **Rypiński i Sierpecki – w guberni Płockiej**, Mazowiecki, Ostrołęcki i Ostrowski – w Łomżyńskiej; a Płoński i Pułtuski – w Warszawskiej⁴.

11. Dekanat Rypiński. Parafie w Rypińskim: Chrostkowo, Dulsk, **Gójsk⁵**, Łukomia, Osiek, Wieki pod Brodnicą, Płonne, Radomin, Radziki, Rogowo, Róże, Rypin, Sadłowo, Skrwilno, Strzygi, Świedziebnia, Trąbin, Żałe.

¹ Przewodnik po Królestwie Polskim, na podstawie najnowszych źródeł opracowany przez Ant. Bobioskiego i J.M. Bazewicza, zawierający spis alfabetyczny: miast, osad, wsi, kolonii, folwarków i wszelkich miejscowości jakkolwiek nazwę noszących, znajdujących się w 10 guberniach Królestwa Polskiego ze wskazaniem guberni, powiatu, gminy, parafii, sądów pokoju i gminnego, poczty, telegrafu, stacyj kolejowej z odległościami: oraz informujący o podziale kraju od względem administracyjnym, kościelnym i sądowym, o zakładach naukowych, przemyśle i t.d. w 2-ch tomach z dodaniem wielkiej mapy ściennej gubernji Królestwa Polskiego. Wydawnictwo J.M. Bazewicza, w Warszawie, plac Warecki Nr 8. Wydany w 1901 roku drukiem Jana Uniejewicza, Marszałkowska Nr 79, tom II, s. 356.

² Tamże, tom II, s. 356.

³ Tamże, tom II, s. 357.

⁴ Tamże, tom II, s. 361.

⁵ Uwaga - Nazwa miejscowości według pisowni oryginalnej – w pozostałych częściach „Przewodnika po Królestwie Polskim” widnieje nazwa miejscowości Gujsk.

12. Dekanat Sierpecki. Parafie w powiecie Sierpeckim: Biezuń, Borkowo, Borzewo, Chamsk, Goleszyn, Gozdowo, Gradzanowo, Jeżewo, Koziebrody, Krajowo, Kurowo, Lutocin, Mochowo, Raciąż, Rościszewo, Sierpc, Uniec, Zawidz.

C) Część sądowa

Najwyższą władzą sądową dla 10 gubernij Królestwa Polskiego jest: Izba Sądowa Warszawska. **Sądów Okręgowych w Królestwie jest 10**, a mianowicie: Warszawski, Kaliski, Kielecki, Lubelski, Łomżyński, Piotrkowski, **Płocki**, Radomski, Siedlecki i Suwalski. Prócz tego znajdują się w Warszawie: Sąd Handlowy, Prokuratura w Królestwie Polskim i Archiwum Główne akt dawnych⁶

Zjazdy Sędziów Pokoju⁷:

(...) na Gubernię Płocką dwa: **I-go Okręgu w Płocku** i **II-go w Mławie**;

Sądy Pokoju

W Guberni Płockiej, w Okręgu I-ym Sądów Pokoju⁸:

Gminy Gujsk, Rogowo, Szcutowo znalazły się w Rewirze Rypińskim

Rypiński dla miasta Rypina i gmin: Dobrzyń n/Dr., Pionne, Sokołowo, Wąpielsk, Dzierżno, Osiek, Starorypin, Okalewo, Skrwilno, Czermin, Żale, Pręczi, Chrostkowo, Gujsk, Rogowo, Szcutowo.

Sierpecki dla miasta Sierpca i gmin: Borkowo, Białyszewo, Kossemin, Lisiewo, Biezuń, Żuromin, Rościszewo, Stawiszyn, Gradzanowo, Gutkowo, Koziebrody, Raciąż.

Sądy Gminne

Zjazd Sędziów Pokoju Okręgu I guberni Płockiej (w Płocku).⁹

dla gmin: Gujsk, Rogowo, Szcutowo - V okr. Sądu gminnego w Gujsku.

Powiat Rypiński. Sąd gminny I okr. w Dobrzyniu n/Dr.—dla gmin: Dobrzyń n/Dr., Pionne, Sokołowo; II okr. w Strzygach—dla gmin: Wąpielsk, Dzierżno, Osiek, Starorypin; III okr. w Okalewie—dla gmin: Okalewo, Skrwilno, Czermin; IV okr. w Nadrożu—dla gmin: Żale, Pręczi, Chrostkowo; V okr. w Gujsku—dla gmin: Gujsk, Rogowo, Szcutowo.

Powiat Sierpecki. Sąd gminny I okr. we Włukach—dla gmin: Borkowo, Białyszewo, Kossemin, Lisiewo; II okr. w Biezuń—dla gmin: Biezuń, Żuromin, Rościszewo, Stawiszyn; III okr. w Raciążu—dla gmin: Gradzanowo, Gutkowo, Koziebrody, Raciąż.

Rewiry Sędziów Śledczych.¹⁰

Rypiński. Miasto Rypin; wszystkie gminy powiatu Rypińskiego i z powiatu Mławskiego gminy: Zieluń i Rozwozin.

Sierpecki. Miasto Sierpc i wszystkie gminy w powiecie.

⁶ Tamże, tom II str. 362.

⁷ Tamże, tom II, s. 362.

⁸ Tamże, tom II str. 366

⁹ Tamże, Tom II str. 370

¹⁰ Tamże, Tom II str. 374

Wykaz miejscowości Gmina Szczutowo

Nazwa miejscowości	Dodatkowe informacje	Parafia	Okrąg sądowy, gminny lub pokoju i miejsce posiedzenia	poczta	telegraf	najbliższa stacja kolejowa i jakiej kolei	Odległość wiorst				Tom /nr strony
							Od miasta powiatowego	Od poczty	Od telegrafu	Od stacji kolejowej	
Babc Rzały	wieś, cegielnia	Łukomia	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	29	6	6	50	I/22
Babc Wiączanki	wieś, folwark, cegielnia	Łukomia	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	28	5	5	51	I/22
Biele-Brzeźnice	wieś	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	20	8	8	47	I/41
Blizno	wieś, folwark	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	20	10	10	48	I/46
Borek		Łukomia	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	27	12	12	50	I/55
Boruchy		Gujsk	V Gujsk	Rypin	Rypin	Włocławek W-W	16	16	16	46	I/60
Chermany	wieś	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	20	15	15	46	I/89
Ciąpienica	wieś	Gujsk	V Gujsk	Rypin	Rypin	Włocławek W-W	14	14	14	45	I/99
Cisze	wieś i folwark	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	21	12	12	44	I/104
Czomsk Wielki	wieś, młyn	Gujsk	V Gujsk	Rypin	Rypin	Włocławek W-W	14	14	14	45	I/114
Czomsk Mały	wieś, młyn	Gujsk	V Gujsk	Rypin	Rypin	Włocławek W-W	12	12	12	46	I/114
Dąbkowa Parowa	wieś, 2 młyny	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	23	10	10	44	I/119
Dziki Bór	wieś, młyn	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Mława N.-W.	24	11	11	51	I/148
Gąsiorowy Mostek	rumunki	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	21	11	11	54	I/162
Gorzeń	wieś, młyn	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Mława N.-W.	22	12	12	53	I/178
Grabal	wieś	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	19	14	14	44	I/181
Hermany	rumunki	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	20	15	15	46	I/199
Jaźwiny	wieś	Gójsk	V Gójsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	23	8	8	53	I/226
Jońce	wieś i kolonia, szkoła	Łukomia	V Gójsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	22	5	5	49	I/230
Karlewo	wieś	Gójsk	V Gójsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	20	10	10	18	I/249
Klepczarnia		Gójsk	V Gójsk	Rypin	Rypin	Włocławek W-W	16	16	16	49	I/265
Kordulewo	wieś	Gójsk	V Gójsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	20	9	9	48	I/283
Kosiory		Gójsk	V Gójsk	Rypin	Rypin	Włocławek W-W	13	13	13	45	I/286
Krzyżówki	osada	Łukomia	V Gójsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W-W	26	8	8	53	I/308
Łukomia	wieś i folwark, rumunki, kościół, młyn wodny	Łukomia	V Gójsk	Sierpc	Sierpc	Mława N.-N.	27	8	8	51	I/352
Łukomka	wieś	Łukomia	V Gójsk	Sierpc	Sierpc	Mława N.-N.	24	11	11	52	I/352
Mierzęcín	wieś i rumunki	Łukomia	V Gójsk	Sierpc	Sierpc	Mława N.-W.	24	11	11	52	I/381
Narty	wieś i Rumunki, tartak robot. 6	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W.-W.	17	14	14	48	II/6
Narty	wieś i kolonia	Łukomia	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W.-W.	24	6	6	47	II/6
Nowa Kolonia		Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W.-W.	20	13	13	45	II/16
Orszulewo	wieś i rumunki, młyn	Gójsk	V Gójsk	Rypin	Rypin	Włocławek W-W	12	12	12	49	II/37
Paprotki Białasy	wieś i folwark, szkoła, wiatrak	Łukomia	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Mława N.-W.	24	8	8	54	II/51
Paprotki Bryski		Łukomia	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Mława N.-W.	25	10	10	53	II/51
Paprotki Gugoły	wieś	Łukomia	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Mława N.-W.	23	9	9	54	II/51
Pustynia	osada	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Mława N.-W.	25	12	12	48	II/112
Słupia	wieś	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W.-W.	18	12	12	50	II/170
Szczechowo	wieś i kolonia, młyn	Gujsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W.-W.	23	6	6	47	II/212
Szczerby	wieś	Gujsk	V Gujsk	Rypin	Rypin	Włocławek W.-W.	13	13	13	48	II/214
Szczutowo	Wieś, kościół, szkoła, urząd gminny	Gójsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W.-W.	19	12	12	46	II/215
Topiąca	wieś	Łukomia	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W.-W.	26	12	12	50	II/231
Wola Stara	wieś, tartak	Gójsk	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W.-W.	21	9	9	47	II/248
Żochowo	wieś i kolonia	Łukomie	V Gujsk	Sierpc	Sierpc	Włocławek W.-W.	22	6	6	48	II/345

Sporządził: Dariusz Lazarowski

Publikacja w wersji elektronicznej dostępna jest na stronie internetowej Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej Uniwersytetu Jagiellońskiego

Tom I miejscowości A-M <http://www.wbc.poznan.pl/Content/147604/index.djvu>

Tom II miejscowości N-Ż <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/doccontent?id=152189>